

Jelmer Soes

jeugdpoëzie

selectie

10:09

Er sprong net
een meisje van onze flat.
Mijn ogen schoten open,
ik stond op van mijn bed,
stak mijn hoofd uit het raam en
zag haar liggen.
Heel netjes op haar rug.
Mijn broertje zei dat als zoiets gebeurde,
de straat rood werd van het bloed dat
spatte en stroomde, maar
zij was stil en schoon,
de regen maakte haar haren nat,
haar schouders gaven, even nog,
heel kleine schokjes.
Verder was er niets.

Ik denk dat ze wilde dat niemand het had gemerkt,
dat er langzaam gras en plantjes
over haar zouden groeien.

Op straat werd gegild.
Zij keek een beetje naar de lucht.
Ze was best mooi, dat kon ik zien, ze had
lichtbruine laarzen, zwarte veters gestrikt.
Een beetje dun, knokige schouders,
haar krullen op de stoep, ik dacht:
als ik haar nou roep, haar roep van "Hee,
wat doe je nou, laat je niet zo nat worden,
je bent gek, waarom zocht je nou geen
andere plek,
wat is er zo mooi aan deze stoep?

Een vrouw met een witte hond
riep iets in haar telefoon, noemde onze straat.
Ze hilde een beetje.
Haar hond poepte lekker in het gras.
Ik weet nog precies hoe laat het was,
omdat ik dacht: Tijdstip van overlijden,
en naar mijn digitale wekker keek en dat
opschreef in mijn hoofd.

Het verhaal van de bladeren

'Toch gek,' zei papa vanochtend.
We fietsten over de dijk, het miezerde en waaide.
We waren bijna thuis.

'Toch gek, hartje winter
en dan nog zoveel bladeren aan de boom.'
Ik knikte en dacht: je zegt maar wat,
niemand die ons hoort hier in de wind.

Maar nu
kijk ik door het raam en
geloof mijn eigen ogen niet:
een bladerregen op de dijk,
allemaal tegelijk
vallen ze
zweven en fladderen
ze lijken blij,
vrij, en dat alles
door één vader die zei:
'Toch gek, hartje winter
en dan nog zoveel bladeren aan de boom.'

Gepubliceerd in Kwam dat zien! Kwam dat zien! , Querido 2008

© Jelmer Soes

Het verhaal van de bomen

Keek ik vanochtend uit het raam,
stond de boom in onze achtertuin
te kletsen met de boom van de burens.

Beiden waren kaal van kruin tot wortel.
Onze boom zei, een beetje leunend over de schutting:
'Ik dacht nog: misschien nu eens een jaartje
de hele winter gewoon met bladeren aan m'n lijf,
ze vielen maar niet af, duurde maar en duurde maar,
ze zeiden wel niet veel, maar goed,
het bleef wel lekker warm.
Tot gistermiddag dus.'

De buurboom rilde even en zei:
'Ik heb gehoord dat het kwam door die man bij jullie in huis,
die schijnt te hebben gezegd: "Toch gek,
al die bladeren nog aan de boom", en spontaan
dachten al die bladeren: hè hè, we mogen! Zoiets.
Ja heb ik ook maar van horen zeggen hoor,
hij fietste op de dijk.'

Ik moest naar school.
Onderweg zag ik overal
bomen klappertanden, ze zeiden
niets, deden heel erg hun best
om niet te denken aan de kou.

Oorlog

Een muis eet bijna niets:
3 gram per dag. Dat kan
een wokkel zijn, een broodkorst of
dat stukje vlees dat mijn moeder
achter het fornuis liet vallen.
Maar

mama
heeft muis de oorlog verklaard.
Naar goed Middeleeuws gebruik
hongert ze hem uit:
het hele huis zo schoon
dat je van de vloer kunt eten.

Ik heb hem gezien.
Drie dagen geleden.
Hij was alleen en zocht zenuwachtig
in mijn kamer, naar iets, iets!
Zijn neusje ging snel op en neer,
zijn oortjes bang gespitst.
Pas na een hele tijd
zag hij mij.
Hij bevroor.
Ik ook.
En even leek het of hij zei:
'Ik doe niemand kwaad,
maak geen rommel, geen vuile vaat,
gewoon een kruimeltje hier en daar
en vergeet me verder maar.'

Elke middag, als mama het niet ziet
- ik ben het Rode Kruis in oorlogsgebied -
neem ik het zakje waar mijn brood in heeft gezeten,
strooi wat kruimels in mijn kamer, in een hoek
die mama altijd zal vergeten.

Soms, 's avonds,
hoor ik hem dan eten,
hij zoekt, knabbelt, trippelt
veilig naast mijn bed.
Maar mama heeft ook vallen gezet:
twee die heel hard dichtklappen – PATS -
als je het likje pindakaas raakt.
Dus lig ik elke avond stil,
kijk naar de donkere gordijnen

en wacht af wat ik zal horen:
haar geluid
of het mijne.

Gepubliceerd in Ik wil een naam van chocola, Querido 2009

© *Jelmer Soes*

Leren kijken

Met z'n vijven op een rij,
met ons hoofd net onder water,
en dan proberen
omhoog
te kijken
naar de badjuf op de kant.

Ik zie alleen maar
heel veel wit en blauwe vlekken,
hoor haar roepen:
'Ogen open!'
voel ze prikken en
prikken, maar
huilen maakt niet uit;
tranen zat
in een zwembad.

Gepubliceerd in Kwam dat zien! Kwam dat zien! , Querido, 2008

© *Jelmer Soes*

Hi hi hi ha ha ha

Ik lijk gewoon een beer,
maar als ik broodjes smeer
zul je me wel herkennen.

We waren altijd met z'n tweeën,
smeerden broodjes, dag en nacht.
Toen kwam er iemand die
ons zag en dacht: wat een wonder
boven wonder - vond ie gek, dat wij smeren konden.
Hij lachte nogal raar,
stond erbij en keek ernaar.
Zo vertelden mensen dit elkaar:
Twee beren-meneren
die zo intens stonden te smeren,
maar gisteren
was het blijkbaar klaar:
De andere beer stond op
en gaf me plechtig een hand.
Ik dacht nog: deed ik iets verkeerd?
Maar hij was hem al gesmeerd.

'Ik zag die beer,' zul je zeggen,
'Die ene met die broodjes,
maar hij deed het nu niet meer.'

Ningo

Ik weet wel dat je stof bent,
met vulling – soms zie ik het
wit uit je nek, of schiet
je neus los – maar
als ik 's nachts
mijn ogen dicht moet knijpen, omdat
geen enkel donker mij mag zien,
lig je altijd
waar je liggen moet,
te wachten op mijn armen
om je heen.

Niemand
die je dat nadoet.

Gepubliceerd in Fluit zoals je bent , Querido / De Eenhoorn, 2009

© *Jelmer Soes*

Echt

Vannacht werd ik wakker op een ijsschots.

Mijn kamer was al kilometers weggedreven,
het leek bijna geen nacht, zo licht
waren alle sterren.

Waar ben ik? Vroeg ik een ijsbeer
die net langs kwam zwemmen.
De zuidpool, zei hij
en keek me doordringend aan.

Hoe kom jij hier? bromde hij,
lig je weer te dromen?

Ik haalde mijn schouders op,
wie weet dat nou,
middenin de nacht
op een sterrenwitte zuidpool?

Pas maar op, zei de ijsbeer en
zwom weer van me weg,
straks word ik nog echt.

Gepubliceerd in Kwam dat zien! Kwam dat zien! , Querido, 2008

© *Jelmer Soes*

Broer bij nacht

vannacht is het me gelukt
ik hield mezelf wakker door
rondjes te lopen in mijn kamer
geruisloos en om half twee
hoorde ik zijn deur

hij sloop door de gang
de trap – niet de derde
niet de vijfde tree –
kamer
keuken
achterdeur
nam de sleutel mee en verdween
in de nacht

*weggaan is altijd
gemakkelijker dan terug zijn*

het was zo stil, ik bleef
rondjes lopen en voelde
hoe leeg zijn kamer naast de mijne was
bedacht zijn weggetrokken dekens
zijn schoenen in de modder
en zijn donkere haar, onzichtbaar, want
de maan was weg
mijn broer was weg en
niemand wist
wat er nu gebeurde
niemand was wakker

*iemand was nog wakker
toen ik terugkwam*

Het is lang geweest en
stil, ik heb geteld:
1 uur en 12 minuten
de secondes
tikken door terwijl ik naar hem kijk
een schaduw in de achtertuin

*mijn broertje, ik zie het licht
nog bij zijn bed, als ik
de tuin in loop
achterdeur
keuken*

*kamer
trap – niet de elfde, niet
de dertiende –
gang en
zijn deur*

*gaat open
hij valt haast om, ik til hem op en
leg hem in bed
hij zegt nog iets*

wil het hem vragen,
waarom hij wegging
waarom hij terugkomt en
waarom ik zo bang ben als ik weet
dat er niemand in zijn bed ligt

*ik stop hem in en vraag me af
of hij te moe is om
de rooklucht te ruiken
ik ben niet bang
niet moe
ik blijf nog even zitten
versta niet wat hij zegt, misschien
praat hij in zijn droom*

mijn broer is een vogel
een machtige arend of havik of
een wijze uil, die 's nachts
samenkomt met andere wijze dieren
en vanuit zijn ooghoek
goed let op ons huis
hij beschermt ons
ik weet het zeker

*je broer is een inbreker
had ik willen zeggen
je broer is een dief
en weggaan is altijd
gemakkelijker
dan terug zijn*

Orkaan Zus

Pas op, daar gaat mijn zus!
Ze stormt door de gangen,
één been in een broekspijp,
een arm nog in pyjama,
hinkelt, springt, rent, dendert
trappen op en af – je ziet nooit háár, maar
het opwaaien van planten, jassen en overal papieren,
ze trekt een spoor
van eeuwig haast.

Ik ben altijd vroeg en dus
maak ik de boterhammen klaar.
Komt de storm dichterbij of zie ik haar,
dan gok ik, gooi op goed geluk
een dubbele met pindakaas.
Óf de storm pikt hem op
en verslindt hem half in alle haast,
óf ik vind hem ergens later,
eenzaam en onaangeraakt.

De rust keert pas terug
als ze mij twee keer heeft gezoend en geroepen
dat ik het liefste broertje allertijden,
de deur heeft dichtgeslagen
en ze eindelijk op volle snelheid
raast richting de bus
- die heeft geen haast,
hij ziet de storm al komen
en wacht nog even
op mijn zus.

Gepubliceerd in Ik wil een naam van chocola , Querido, 2009

Sedar*

Het zag er zo gek uit,
die kleuren door elkaar: zijn donkere huid,
de sneeuw
en het bloed.

Gek ook
dat het opeens stil kan zijn
en iedereen zich afvraagt
wat er nou eigenlijk gebeurde.

Want
bij sneeuw hoort rennen,
gillen, kogelen, iedereen al
tien keer ingepeperd en ja,
wie denkt daar nou bij na,
dat je die donkerblauwe Honda
met rust had moeten laten?

Er bleven twee vragen:

1. Waarom was hij blijven staan?
Dacht hij: dit kan niet echt gebeuren?
Dacht hij: een man in een Honda
kan best boos zijn, en schelden en vloeken
en tieren, maar dat wapen
is niet echt?
Dacht hij: Als ik stil blijf staan,
bedenkt ie zich misschien,
draait zich om
en weg?

En 2: wist die man
wie zijn voorruit had geraakt?
Of was het een gok?

** Sedar Soares was een dertienjarige Nederlandse jongen. Op 1 februari 2003 werd Sedar bij het metrostation Slinge in Rotterdam doodgeschoten. Hij stond op dat moment bovenop een parkeergarage vlakbij, en was aan het sneeuwballengooien met andere kinderen.*

Meer jeugdpoëzie?

www.jelmersoes.nl